

Thema markt

Vleesvarkenshouder Marco Botden voorlopig vooral sceptisch over plannen

‘Duurzamer vlees? Eerst afspraken!’

Duurzamer varkensvlees en steeds nieuwe eisen aan dierenwelzijn en milieu zijn onvermijdelijk en geen slechte zaak. Alleen moeten de extra kosten dan wel door de consument worden opgebracht. „En niet afschuiven op de boeren zoals zo vaak in het verleden is gebeurd. Vooraf moeten keiharde afspraken zijn gemaakt”, zegt vleesvarkenshouder Marco Botden.

NVV-regiovoorzitter en vleesvarkenshouder Marco Botden in Vredepeel heeft samen met zijn broer Peter een modern bedrijf met 5.500 vleesvarkens en daarnaast een bollen-tak (lilies). „Het lijkt er nog niet echt op dat de supermarkten hun verantwoordelijkheid oppakken bij duurzamer varkensvlees.”

Wat dacht u van de plannen zoals ze in mei 2013 werden gepresenteerd?

„In eerste instantie was ik terughoudend en ook wel sceptisch. Je gaat er als varkenshouder in ieder geval over nadenken. Wat zijn de voor- en nadelen voor jou als boer. En hoe zeker is het allemaal. Veel, zo niet alles zal toch afhangen van wie gaat betalen. En voor hoe lang.”

Hoe bedoelt U?

„Nou, in het verleden hebben we als varkenshouders vaker extra eisen opgelegd gekregen. In het begin werd dat dan meestal nog wel extra betaald. Alleen, vroeg of laat werden die extra eisen gewoon de nieuwe standaard zonder extra vergoeding. Dan kreeg de boer het probleem van die extra kosten mooi op zijn bordje geschoven.”

Heeft u voorbeelden?

„Neem het reinigen en ontsmetten op het bedrijf. Dat is nu de gewoonste zaak van de wereld, maar dat was vijftien jaar geleden echt niet zo. Kijk ook maar naar het kleinere aantal dieren per meter, naar dichte vloeren en spleetbreedtes. Als boeren hebben we er zelf ook aan meegewerkt. Door steeds efficiënter en op grotere schaal te gaan werken, konden we die kostprijsstijgingen aan. Maar daar is nu de rek uit. Je kunt niet steeds groter en efficiënter werken. En zeker in de sector vleesvarkens kun je nauwelijks nog bezuinigen op de factor arbeid, die is al zo beperkt.”

Bent u tegen nieuwe eisen?

„Nee. Ik zeg ook zeker niet dat het allemaal verkeerd is. Wel zie je bij de IKB-eisen een steeds maar stijgende lijn. Dat zal ook in de toekomst zo blijven. De tijd staat nu eenmaal niet stil. De consument, de burger, de maatschappij, ze willen meer van ons

boeren en stellen hogere eisen. En dus ook de retail.”

Doet de burger dat, de consument of actiegroepen zoals Wakker Dier?

„Ik denk dat dit soort onderwerpen altijd door iets of iemand worden aangezwengeld. Misschien wel 95 procent van de mensen maakt zich er eerst helemaal niet zo druk om. Die letten in de supermarkt op prijzen en acties. Dat doe ik zelf ook als ik in de winkel kom. Pas als er flink wat wordt geroepen door groepen zoals Wakker Dier komt alles in beweging. Het blijft vaak inconsequent gedrag van de kritische burger die een heel andere consument is. Roepen om meer ruimte voor de dieren, maar de goedkoopste vleesaanbiedingen kopen.”

Hoe is dat te doorbreken?

„Door hele goede en geborgde afspraken te maken waar iedereen zich dus aan moet houden. Boeren worden gecontroleerd, maar ook de supermarkten. Alle extra kosten die boeren moeten maken, worden door de supermarkten doorberekend aan de klant en vergoed aan de boer. Als al het vlees in elke winkel duurder wordt, dan heeft dat logischerwijze geen invloed op de onderlinge concurrentiestrijd. Dat vinden supers heel erg belangrijk. Ze moeten vervolgens ook geen goedkope vlees uit het buitenland importeren. Daar zouden ze extra veel aan verdienen als hier al het vlees duurder wordt. Alleen met een duidelijke en te controleren afspraak wordt duurzamer varkensvlees een succes. In Duitsland wordt er aan een dergelijk systeem gewerkt. Extra eisen aan de boer, dan ook extra vergoeding.”

Wat heeft u al gemerkt sinds mei vorig jaar?

„Veel te weinig. Het was toen heel hard roepen door de retail, leuk voor de publieke opinie, maar daarna werd het erg stil en dat bleef eigenlijk zo. Het lijkt er nog niet echt op dat de supermarkten hun verantwoordelijkheid oppakken. Dat zie je nu weer in Brabant met de Zorgvuldigheidsscore voor de veehouderij. Ik zie mijn Brabantse collega's nog niet

direct een paar extra centen krijgen voor hun varkensvlees, wat de provincie en gemeenten ook willen en zeggen. Wat dat betreft, zijn we blij dat we hier net aan de Limburgse kant van de provinciegrens zitten.”

Wat zou duurzamer varkensvlees voor het bedrijf van u en uw broer betekenen?

„Nou, we hebben hier een modern en nieuw bedrijf gebouwd. We zouden wel kunnen volstaan aan extra eisen wat betreft huisvesting of uitstoot, schat ik in.”

Blijft u alles volgen?

„Zeker, dit wordt toch belangrijk. Ik ben vooral benieuwd hoe de retail het gaat oppakken. Die moeten gewoon eens zeggen; de extra kosten van duurzamer geproduceerd vlees moeten worden doorberekend aan de consument en betaald aan de boer. En op voorhand dus, niet achteraf of tijdens, zodat wij als varkenshouders weten waar we aan toe zijn en wat we moeten doen. Die verantwoordelijkheid nemen, dat zie ik bij de retail veel te weinig.”

Want als ze dat niet doen?

„Dan moeten we ons als gezamenlijke boeren niet laten verleiden om toch maar aan die extra eisen te gaan voldoen, ook al zijn we vaak en al heel lang de zwakste schakel in de keten. Doe je dat namelijk wel, dan gaan bedrijven gewoon over de kop en heeft iedereen verloren. Het Ster-vlees van de Dierenbescherming is geen goed voorbeeld. De meerprijs die boeren er nu voor krijgen, wordt niet volledig doorberekend aan de consument. Ergens in de keten bij de slachterij of supermarkten, wordt dat verlies dus genomen en mogelijk elders gecompenseerd. Ik weet niet of dat op termijn goed blijft werken. Voorlopig is de realiteit dat wij als varkenshouders, ondanks alle beloftes, nog steeds niet zijn uitgenodigd door de supermarkten om te komen praten hoe het precies moet met duurzamer varkensvlees.” ■

 Reageren?
I.bouhuijzen@pigbusiness.nl

‘Duurzamer varkensvlees nieuwe standaard’

Op 23 mei vorig jaar, een vervolg op het Verbond van Den Bosch een jaar eerder, spraken de Nederlandse supermarkten af, verenigd in koepelorganisatie CBL, met LTO Nederland en de COV (Centrale Organisatie voor de Vleessector) dat gangbaar varkensvlees snel duurzamer moet worden. Uiterlijk in 2015 moeten varkens meer ruimte en afleidingsmateriaal hebben. Vleesvarkens krijgen 25 procent meer ruimte en biggen tot 50 procent. Bij het couperen moeten staarten

zo lang mogelijk en ingrepen zoals slijpen van tanden worden zo goed als uitgesloten. Het vervoer van varkens mag maximaal zes uur duren en de biggen mogen langer bij de zeug blijven, gemiddeld 28 dagen. Met castratie is in 2014 al gestopt (voor de binnenlandse markt) en het drinkwater moet strenger worden gecontroleerd. In 2015 moet het antibiotica-gebruik met 70 procent zijn verlaagd ten opzichte van 2009. Voor het voer moet uiterlijk in 2015 100

procent verantwoorde soja worden gebruikt. Ook zijn er normen gedefinieerd voor het verminderen van ammoniakemissie, broeikasgassen en fijnstofuitstoot en het gebruik van groene stroom. Er is volgens de betrokken partijen nadrukkelijk gezocht naar een balans tussen deze verschillende duurzaamheidsaspecten, zonder de kostenfactor uit het oog te verliezen. Met de nieuwe eisen moet een rendabele productie in de varkensvleessector mogelijk blijven.